

2019:APHC:24817

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానము

మంగళవారం, నవంబర్ ఇరవై ఆరవ రోజు

రెండు వేల పంతొమ్మిది

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెంబరు: 453 ఆఫ్ 2015

మధ్య:

1. పిన్నింటి అంజనీ దేవి, మరో ఆరుగురు, W/o అంజన్ యుల్లీ, వయసు 46 సంవత్సరాలు
  2. పిన్నింటి ప్రకాశరావు, S/o కోటయ్య, వయసు 68 సంవత్సరాలు.
  3. గోగినేని విజయలక్ష్మి, W/o నాగేశ్వరరావు, సుమారు 50 సంవత్సరాలు.
  4. పిన్నింటి ఆంజనేయులు S/o సుబ్బారావు, వయస్సు 48 సంవత్సరాలు.
  5. పావులూరి రామచంద్రరావు ఎస్/ఓ లక్ష్మీనారాయణ, వయస్సు 60 సంవత్సరాలు,
  6. కొమ్మాలపాటి రామనాథం, S/o రంగయ్య, వయస్సు 70 సంవత్సరాలు.
  7. బెల్లం బసవయ్య, S/o చెంచయ్య, వయస్సు 72 సంవత్సరాలు.
- ఇవన్నీ R/o కండ్లగుర్తి, ఒమ్మవరం, పమిడిపాడు & ఉప్పుగుండూరు గ్రామం, నాగులుప్పలపాడు మండలం, ప్రకాశం జిల్లా.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్ అండ్ 11 ఇతరులు (LAO) (KOR) గుండ్లకున రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టు, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా.
2. ఉప్పుగుండూరి వాసు, s/o వేణు.
3. ఉప్పుగుండూరు లక్ష్మీనారాయణ, S/o ఎల్లమండ, వయసు 53.

2019:APHC:24817

4. ఉప్పుగుండూరు ప్రసాదరావు, s/o ఎల్లమండ, వయసు 48 సంవత్సరాలు.
5. ఉప్పుగుండూరు సంజీవరావు s/o తిరుపాలు, వయస్సు 38 సంవత్సరాలు.
6. ఉప్పుగుండూరు బ్రహ్మయ్య s/o వెంకటేశ్వర్లు, వయస్సు 53 సంవత్సరాలు.
7. ఉప్పుగుండూరు వెంకట సుబ్బారావు s/o వెంకటేశ్వర్లు వయసు 33 సంవత్సరాలు.
8. ఉప్పుగుండూరు శ్రీనివాసరావు s/o ఆదిశేషయ్య వయసు 63 సంవత్సరాలు.
9. ఉప్పుగుండూరు కోటయ్య s/o ఎల్లమండ వయసు 62 సంవత్సరాలు.
10. ఉప్పుగుండూరు నాగేంద్రం w/o నాగేశ్వరరావు, సుమారు 63 సంవత్సరాలు,
ప్రకాశం జిల్లా, త్రవగుంట గ్రామం.
11. కొణిజేటి అరుణ, w/o శ్రీనివాసరావు, వయస్సు సుమారు 28 సంవత్సరాలు.
12. ఉప్పుగుండూరు శ్రీనివాసరావు s/o సుబ్రహ్మణ్యం, సుమారు 33 సంవత్సరాలు,
ప్రకాశం జిల్లా, చినగంజారం గ్రామం.

ఆర్ 3 నుంచి ఆర్ 9 & ఆర్ 11 అన్నీ ప్రకాశం జిల్లా నాగులుప్పలపాడు మండలం
ఉప్పుగుండూరు గ్రామం.

(ఈ CRPలో R-1 మరియు R-2 అవసరం లేదు)

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : ఎం.సుధీర్ కుమార్

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది : పి.నరహరిబాబు

కోర్టు ఈ కింది వ్యాఖ్యలు చేసింది : ఉత్తర్వులు

2019:APHC:24817

గౌరవనీయ శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.453 ఆఫ్ 2015

ఉత్తరాలు:

ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ ఒంగోలు ప్రిన్సిపల్ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి కోర్టు 2011 ఐ.ఎ.నెం.1559లో 24.10.2014 నాటి 2010 లో ఎల్.ఎ.ఓ.పి.నెం.3లో ఇచ్చిన ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా ఉంది.

2. పిటిషనర్లు 2010 ఎల్.ఎ.ఓ.పి.నెం.3లో హక్కుదారులు కమ్ ప్రతివాదులుగా ఉన్నారు. ప్రతివాదులు 2 నుండి 12 మంది పై ప్రొసీడింగ్ లో మూడవ పక్షాలు. తమను పార్టీ ప్రతివాదులుగా చేర్చాలని 2011 ఐ.ఎ.నెం.1559లోని ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద 2010 ఎల్.ఎ.ఓ.పి.నెం.3లో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

3. భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 30 ప్రకారం ఒంగోలు ప్రిన్సిపల్ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి కోర్టుకు 2010లో ఎల్ ఏవోపీ నెం.3 ప్రస్తావన వచ్చింది. రెఫరింగ్ అథారిటీ ఇక్కడ మొదటి ప్రతిస్పందకుడు.

4. ఉప్పుగుండూరు గ్రామంలోని పై నెం.355/2, 357, 360లోని భూములను పులసుబ్బయ్య వెలుగొండ ప్రాజెక్టు కోసం మొదటి ప్రతివాది సరైన పద్ధతిని అనుసరించి స్వాధీనం చేసుకున్నారని 2 నుంచి 12 మంది ప్రతివాదుల వాదన. 28.12.2007న ఈ భూములను సేకరించాలని ప్రతిపాదించినట్లు పత్రికల్లో ప్రచురితమైనప్పుడు మొదటి ప్రతివాదికి లీగల్ నోటీసులు జారీ అయ్యాయని, ఇందులోని పిటిషనర్లను పట్టాదారులుగా చూపిస్తూ, ఇక్కడ పిటిషనర్లకు ఈ భూములపై ఎలాంటి హక్కు లేదని, వాటికి సంబంధించి పరిహారం పొందే హక్కు, ఆసక్తిని ప్రశ్నిస్తున్నారని వారు వాదించారు. రెవెన్యూ రికార్డుల్లో నమోదుకు సంబంధించి పిటిషనర్లు మొదటి ప్రతివాది ముందు, ఒంగోలు భూసేకరణలో అభ్యంతరాలు లేవనెత్తారని, దీని వల్ల పిటిషనర్లకు చెల్లించాల్సిన పరిహారాన్ని హైకోర్టులో జమ చేశారని పేర్కొన్నారు. ఇందులో పిటిషనర్లు కోరుతున్న హక్కు, హక్కు, ఆసక్తిని ప్రశ్నిస్తూ, భూసేకరణకు ప్రతిపాదించిన భూములపై తమకు మాత్రమే హక్కు, ఆసక్తి

2019:APHC:24817

ఉందని ప్రశ్నించిన ఈ తృతీయ పక్షాలు 2010 నాటి ఎల్.ఎ.ఓ.పి.నెం.3లో తమను పార్టీ హక్కుదారులు/ప్రతివాదులుగా చేర్చాలని అభ్యర్థించాయి.

5. తమ పూర్వీకులు ఈ భూములను చెల్లుబాటు అయ్యే సేల్ డీడ్ల కింద అసలు యజమానుల నుంచి కొనుగోలు చేశారని, ఈ భూములపై తమకు హక్కు, హక్కు, వడ్డీ ఉందని పిటిషనర్లు తమ వాదనను వ్యతిరేకించారు. ఈ భూములకు సంబంధించి క్లెయిమ్ చేసుకునే హక్కు ఈ థర్డ్ పార్టీలకు లేదని, భూసేకరణ ప్రక్రియ కింద చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని కొట్టేయాలని భావిస్తున్న ఈ పార్టీలు గతంలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా అనేక పిటిషన్లు దాఖలు చేశాయని వారు వాదించారు. అందువల్ల, విచారణకు ప్రతివాదులుగా తమ హక్కును ప్రశ్నించిన పిటిషనర్లు, వాటిని రికార్డులోకి తీసుకురాల్మని పేర్కొన్నారు.

6. ఈ వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న కోర్టు ప్రధాన పిటిషన్లో ఈ థర్డ్ పార్టీలను ప్రతివాదులుగా చేర్చేందుకు అనుమతిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

7. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.సుధీర్కృమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ, రివిజన్ కింద జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు తీవ్ర అవకతవకలకు లోనయ్యాయని, భూ సేకరణ చట్టం కింద విచారణ పరిధిని కింది కోర్టు అర్థం చేసుకోకపోవడం, మూడో పక్షాలను విచారణలోకి అనుమతించడం దుర్మార్గమని వాదించారు. అందువల్ల, ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసిని అమలు చేసే అధికారం రిఫరెన్స్ కోర్టుకు లేనందున ఈ ఉత్తర్వులో జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని పేర్కొంది.

8. ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ పి.నరహరిబాబు, శ్రీ ఎం.కె.రాజ్ కుమార్ మరియు శ్రీ వెంకటేశ్వర్లు దాదా, ప్రతిపాదిత పక్షాలు సేకరించదలచుకున్న భూములకు సంపూర్ణ యజమానులని, సంబంధిత రికార్డులలో అవసరమైన నమోదులు చేయడం ద్వారా వారి హక్కును రెవెన్యూ అధికారులు గుర్తించారని పేర్కొంటూ సవరణ కింద ఉత్తర్వులను సమర్థించారు. సివిల్ కోర్టుకు ఇచ్చిన సూచనను సద్వినియోగం చేసుకుని ఇక్కడి పిటిషనర్లు ఈ భూములపై ఎలాంటి హక్కు, వడ్డీ లేని పరిహార మొత్తాన్ని అన్యాయంగా రాబట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారని వాదించారు.

9. ఇప్పుడు నిర్ణయాత్మక అంశం ఏమిటంటే, "రిఫరెన్స్ ప్రొసీడింగ్స్ లో ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద ప్రతివాదులను 2 నుండి 12 వరకు చేర్చడం సరైనదేనా?

10. రిఫరెన్స్ కోర్టు ప్రధానంగా హైదరాబాద్ లోని అప్పటి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడింది (రేపాక బైరవమూర్తి, మరొకరు వర్సెస్ ముప్పిడి వెంకటరాజు తదితరులు¹) ఇక్కడ ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద దరఖాస్తు ద్వారా నష్టపరిహారానికి అర్హత అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని పేర్కొంది. [షా మధరీ దివార్ వక్స్ ఎస్.జె.సయ్యద్ జెక్రుద్దీన్ మరియు మరొకటి వర్సెస్ సయ్యద్ ఇందాషా మరియు ఇతరులు²] లో పిటిషనర్లకు ఆధారపడిన నిర్ణయం కంటే ఈ తీర్పు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. పైన పేర్కొన్న సయ్యద్ జెక్రుద్దీన్ కేసు భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 18 కింద ప్రస్తావనకు సంబంధించినదని, ఈ వ్యత్యాసాన్ని కింది కోర్టు గీసింది.

11. రిఫరెన్స్ కోర్టు పరిధి పరిమితం. అంటే భూసేకరణ చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలకు అనుగుణంగా భూసేకరణ అధికారి సూచనల మేరకు ఇది ఆ అధికార పరిధిని పొందుతుంది.

12. భూ సేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 30 ప్రకారం నష్టపరిహారం కోసం అర్హతను నిర్ణయించడానికి సంబంధించినది మరియు భూసేకరణ అధికారి, వివిధ పక్షాలు పరస్పర విరుద్ధమైన వాదనలు చేసినప్పుడు సివిల్ కోర్టును ప్రస్తావిస్తారు. అధికార పరిధి ఒక పరిమిత రంగానికి పరిమితమైనప్పుడు, రిఫరెన్స్ కోర్టు దాని గురించి స్పృహ కలిగి ఉండాలి, ముఖ్యంగా, ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద ఒక

---

¹ AIR 2002 AP 77 (FB)

² 2009(3) ALT 33 (SC)

పిటిషన్ ను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు.

13. ఈ నేపథ్యంలో పిటిషనర్ల తరపున (రామ్ ప్రకాశ్ అగర్వాల్ వర్సెస్ గోపీ కృష్ణన్ (ఎల్ఆర్ఎస్ ద్వారా మరణించారు), ఇతరులు³) వాదనలు వినిపించారు. ఈ నేపథ్యంలో ఈ తీర్పులోని 24వ పేరలో ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు.

"24..... "ఆసక్తిగల వ్యక్తుల" విషయంలో రిఫరెన్స్ కోర్టు యొక్క అధికార పరిధిని శ్యామలి దాస్ వర్సెస్ ఇల్లా చౌదరి⁴ కేసులో ఈ

కోర్టు వివరించింది. కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది: (ఎస్.సి.సి పుట.304, పేరా 19)

19. ఈ చట్టం ఒక సంపూర్ణ నియమావళి. భూములు సేకరించిన వారికే కాకుండా, ఇచ్చిన మొత్తాన్ని లేదా దాని విభజనను క్లెయిమ్ చేసుకునేవారికి కూడా పరిహారాలు అందించడానికి ఈ చట్టం వీలు కల్పిస్తుంది. ల్యాండ్ అక్విజిషన్ జడ్జి తన అధికార పరిధిని రిఫరెన్స్ ఆర్డర్ నుంచి పొందుతారు. తద్వారా అది బంధించబడుతుంది. కలెక్టర్ ఇచ్చిన అవార్డు కింద చెల్లించిన పరిహార మొత్తాన్ని నిర్ణయించడం ఆయన అధికార పరిధి. ఈ విధంగా ఉంచండి:

"19..... ప్రో ఇంటర్వెన్ యొక్క అనువర్తనాన్ని లేదా దాని స్వభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అతని పరిధిలో లేదు." పిటిషనర్ తీర్పుపై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి కానందున, ట్రిటిల్ వివాదాన్ని రిఫరెన్స్ కోర్టు స్వయంగా పరిష్కరించేలా ఆదేశించాలని పిటిషనర్ చేసిన అభ్యర్థనను ఈ కోర్టు తిరస్కరించింది, ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద దరఖాస్తును నమోదు చేసే అధికారం రిఫరెన్స్ కోర్టుకు లేదని పేర్కొంది.

---

³ (2013) 11 SCC 296

⁴ (2006) 12 SCC 300: AIR 2007 SC 215

14. 25, 27 పేరాల్లో గతంలో ఇచ్చిన తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ ఇదే సందర్భంలో దీనిని గమనించవచ్చు.

25. అజ్ఞం లింగన్న వర్సెస్ భూసేకరణ అధికారి ⁵ కేసులో ఇరుపక్షాలు నేరుగా రిఫరెన్స్ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి, నష్టపరిహారం కోసం సెక్షన్ 18 కింద పెంపు కోరడానికి వీల్లేదని ఈ కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది.

26. [ప్రయోగ్ ఉపనివేష ఆవాస్ ఏవం నిర్మాణ సహకారి సమితి లిమిటెడ్ వర్సెస్ అలహాబాద్ వికాస్ అధికార్ ⁶]లో ఈ కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది: (ఎస్సిసి పేజీ 565, పేరా 7)

“7. చట్టంలోని సెక్షన్ 18 లేదా సెక్షన్ 30 ప్రకారం భూ సేకరణ అధికారి ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తేనే రిఫరెన్స్ కోర్టుకు అధికార పరిధి లభిస్తుందని, దానికి సూచించిన అభ్యంతరాలను మాత్రమే నిర్ణయించే అధికారం సివిల్ కోర్టుకు ఉందని స్పష్టం చేశారు. రిఫరెన్స్ కోర్టు తన అధికార పరిధిని విస్తృతం చేయదు లేదా తనకు సూచించని విషయాలను నిర్ణయించదు.”

ఈ కేసును విచారించిన కోర్టు పరమథా నాథ్ మల్లిక్ వర్సెస్ సెక్రటరీ కౌన్సిల్ లో స్టేట్ ఫర్ ఇండియా⁷ కేసులో ఇచ్చిన తీర్పులపై ఆధారపడింది. మరియు మొహమ్మద్.హస్నుద్దీన్ వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం⁸. (కొత్తమాసు కనకరత్నమ్మ వర్సెస్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం కూడా చూడండి)

27. 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 18 లేదా 30 ప్రకారం రిఫరెన్స్ ఇవ్వడానికి భూసేకరణ కలెక్టర్ ముందు దరఖాస్తు చేసుకోని వ్యక్తి నేరుగా రిఫరెన్స్ కోర్టు ముందు హాజరు కాలేరని పై అంశాలను బట్టి స్పష్టమవుతోంది.

---

5 (2002) 9 SCC 426

6 (2003) 5 SCC 561

7 (1929-30) 57 IA 100 : (1930) 31 LW 431 : AIR 1930 PC 64

8 (1979) 2 SCC 572 : AIR 1979 SC 404

15. ఇదే సందర్భంలో 28.5వ పేరలో ఇలా గమనించారు.

2019:APHC:24817

“బాధిత వ్యక్తి 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 18 లేదా 30 ప్రకారం రిఫరెన్స్ కోసం భూసేకరణ కలెక్టర్ ముందు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని, కానీ రిఫరెన్స్ కోర్టులో ఇంప్లీడ్ లేదా విభజన కోసం దరఖాస్తు చేయలేరని తెలిపింది.”

16. ఈ పరిశీలనల దృష్ట్యా, రిఫరెన్స్ కోర్టు ఆర్డర్ 1 రూల్ 10 సిపిసి కింద పిటిషన్ను నేరుగా స్వీకరించదు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రతివాదుల తరపున తమ వాదనకు మద్దతుగా మరే ఇతర అధారితీని కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాలేదు. కాబట్టి, ఈ విషయంలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు చట్టాన్ని ప్రకటించిన నేపథ్యంలో, సవరణలో ఉన్న ఉత్తర్వులలో జోక్యం చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది, ఇది సరైనది కాదని పేర్కొంది.

17. ఫలితాల్లో సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ను అనుమతి ఉంటుంది. ఫలితంగా ఒంగోలు ప్రెసిపల్ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి కోర్టు 2010 ఎల్.ఎ.బి.పి.నెం.3లో 2011 ఐ.ఎ.నెం.1559లో 24.10.2014 నాటి ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది. ఖర్చులు లేవు. పెండింగ్ లో ఉన్న మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఎత్తివేశారు. పెండింగ్ లో ఉన్న పిటిషన్లు, మూతపడ్డాయి.

ఎం.వెంకట రమణ, జె.

Dt:26.11.2019

Rns

2019:APHC:24817

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం. వెంకట రమణ

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.453 ఆఫ్ 2015

Date:26.11.2019

Rns